

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Fe polti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narečnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 34.

V Ljubljani, v torek 11. februarija 1890.

Letnik XVIII.

Resnice moč.

Tu ne cede malis, sed contra audentior ito!

„S kom naj primerjam ta rod? Enak je otrokom na trgu sedečim, ki vpijejo svojim tovarišem in pravijo: Peli smo vam, in niste plesali; žalovali smo, in niste jokali. — Zakaj Janez je prišel in ni jedel ne pil, ter pravijo: Hudiča ima. — Prišel je Sin človekov, kateri je in pije, in pravijo: Glejte! človek je požrešnik in pijanec, cestinarjev in grešnikov prijatelj.“ (Mat. XI. 16—19.) V domačem jeziku z ozirom na sedanji položaj na Kranjskem bi rekli: So ljudje, podobni otrokom pri igri, ki hočejo, da bi se njih tovariši vdeleževali igre, katera jim ni všeč; ako pa tega ne storé, očitajo jim. Tako so nekaterim le tisti duhovniki všeč, kateri tako plešejo, kakor jim oni piskajo; ki njih želje izpolnjujejo, naj bodo še tako nasprotni resnici in ljubezni. Drugi duhovniki, ki ne plešejo po njih napetu, nič ne veljajo, naj storé, kar hočejo. Te resnične besede prišle so nam na misel, ko smo čitali zadnja dva članka v „Slov. Narodu“ proti našemu člankarju Hoteboru in sinoči proti „katol. političnemu društvu“. Že včeraj smo rekli, da na prvega ne bomo odgovarjali, ker je preoseben, in bi morali v zagovor marsikatero v tem prepiru neprizadetim osebam neljubo stvar izveči na dan. Morda pride še prilika.

Ob kratkem odgovorimo na včerajšnji napad, ki je, naravnost rečeno, „perfiden“, da rabimo besedo „Narodovega“ člankarja. V sobotni številki smo namreč mej drugim dokazali, da se „katol. politično društvo“ ni osnovalo „za hrbtom“. V dokaz smo naveli dejanja, med drugimi, da je osnovni odbor istodobno, kakor „Slovenec“ tudi „Slov. Narodu“ poslal društvena pravila in da je vso zadevo vrednik našega lista baš g. člankarju „Narodovemu“ naznanil in pojasnil še posebej pismeno.

To zasebno pismo je včeraj „Slov. Narod“ objavil, češ, da smo je proti njemu sukali kot orožje. Spodobnost pač ni zahtevala, da je prišlo v javnost zasebno pismo, s katerim gosp. —r. ne ovrže niti jedne naše trditve.

P. n. čitatelje najprvo opozorimo, da je „Narodov“ člankar izpustil datum dotičnega pisma, kar je važno v tem iz trte zvitem prepiru, kakor bi rekel pokojni dr. vitez Bleiweis. Dne 11. decembra m. l. je „Slovenec“ med dnevnimi novicami objavil, da je vis. deželna vlada potrdila pravila „katol. pol. društva“. Takoj drugi dan, t. j. dne 12. decembra je naš vrednik v dogovoru z nekaterimi tovariši pisal dotično pismo, torej za časa, ko društva v resnici ni bilo, temveč le pravila so bila potrjena, na podlagi katerih naj bi se osnovalo društvo. Vrednik naš je bil tedaj v resnici teh mislij, katerih pa nikomur ni prikrival, naj bi počakali do Božiča, ko se vrnejo državni poslanci z Dunaja ali pa do časa, ko se snide shod vseh slovenskih poslancev, ki je bil ravno v „Narodu“ napovedan na božične praznike. Ali ni bilo to lojalno in taktno? Drž. in dež. poslance smatramo vsaj v obče kot zaupne meže in zastopnike slovenskega naroda v javnosti, in ti naj bi povedali svoje mnenje o umestnosti takega političnega društva. In to je začasni odbor o božičnih počitnicah tudi storil. Namen dotičnega pisma je bil torej edino le ta, zabraniti nepotreben prepir v časnikih vsled zlovoljnosti ali nesporazumljenja. Naš list, dasi se njega neposredno ni tikal kompromis, je pošteno postopal ter skušal na podlagi skupnega programa „vse za vero, dom, cesarja“ delati za blaginjo onega naroda, katerega smo sinovi.

Vsled tega smo v listu molčali o društvu, med tem pa pismeno in ustno naznanili o osnovanju društva vsem krogom, o katerih smo gojili upanje, da se strinjajo z njegovim nepristranskim in dobrim namenom. In društvo se je osnovalo stoprv dne 26. januarja, torej ne za hrbtom, ker vsa stvar je bila vsaj v Ljubljani obče znana. Nasprotno ste „Slovensko politično društvo“ snovali za hrbtom brez „Slovenčeve“ stranke, kajti mi nismo dobili nobenih pravil, katera je „Narod“ objavil, in vendar smo prišli k občenemu zboru v izdatnem številu ter s tem dokazali, da hočemo tudi pred kompromisom vzajemno delovati v dober namen. A tega nočete, torej bodite sami odgovorni pred javnostjo.

Odkritosrčni smo dovolj, in prepozno spoznamo, da preodkritosrčni, ker nam je na srečo le stvar in ne osebe, a to odkritosrčnost zlorabite.

Poznamo in umemo vzroke. „Sic itur ad astra“, namreč v javnosti. Kdor kriči in vpije, ta je od nerazsodne množice priznani voditelj. In če mu ne zadostuje kadilo ožjih pristašev, siplje si sam s polnim prgiščem smolo na žrjavico. Qui capere vult, capiat!

Hus v svojem in sedanjem času.

VII.

Z izidom preiskav ni bila nobena stran prav zadovoljna. Husovi nasprotniki so tožili, da se preiskuje brez prave odločnosti, da se vsak izgovor sprejme in čez vse preteklo križ naredi, zlo pa ostane, kakoršno je bilo prej. In take pritožbe niso bile brez temelja. Kralj Vencelj in njegovi prijatelji so bili sicer veseli, da ni nič hudega prišlo na svetlo, samo skrbelo jih je, če jim bodo tudi zunaj na Nemškem in v Rimu verjeli.

Nekaj so torej morali storiti in to je bilo, da so 18. maja 1408 na univerzi na novo zavrgli tistih 45 Wiklifovih stavkov in tudi češka narodnost je tej obsodbi pritrdila s pristavkom: „če se ti stavki vzamejo v slabem smislu“.

Poleg tega je prihodnja sinoda 15. junija ponovila stare ukaze, kako se naj prepoveduje, da se ljudje ne dražijo in pohujšujejo. Na novo pa je ukazal nadškof vse Wiklifove spise oddati do 4. jul. v škofijsko pisarno, „da se popravijo“.

Dijakom na vseučiliščih so prepovedali brati Wiklifove spise.

Po vsem tem so napravili v imenu nadškofa in kralja poročilo v Rim, v katerem so napisali, da so vse preiskali pa nobenega pravega Wiklifovega našli.

Wiklifovi spisi so se počasi oddajali v škofijsko pisarno, dasiravno so nekateri na skrivnem zabavljali in tudi javno pušice in satire na to spuščali.

Mnogo doktorjev in profesorjev z dijaki vred je osebno oddalo take spise, vse ali vsaj nekatere izmed njih. Tudi magister Hus je osebno prinesel Wiklifove spise nadškofu in mu jih izročil z be-

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Ziltir.)
(Dalje.)

Sploh so Marseillke ves čas vojske na tisočere načine kazale svoje rodoljubno sree. Kadar je prišel kak bataljon iz Afrike, obstopile so vojake, postregle jim, kar mogoče, posule s šokoladnimi tablicami, z oranžami in sladkarijami; turkosi, spahiji, zvavi odhajali so proti meji bolj obloženi s sladčicami, nego s strelivom. Ko pride kak spreved ranjenih vojakov, ne vedó, kaj bi storile, da pokažejo sočutje tem revežem; prireajo nabire, lepoticje, dragotine, vse je šlo v ta namen. In kolika skrbnost! Povsod se gibljejo dobre te gospé!

Zánje to ni bila strankarska reč. Prosile so blagoslova Garibaldija; tudi Charette-u bi bile noge poljubljale. Sploh, ob volitvah leta 1871 je bilo mesto Marseille pripravljeno voliti za poslance prav tako rojalista Charetta in Chatelineau-a, kakor radikalea Esquiroso in Ledru-Rollina. Kdorkoli je v očeh provenčalskega ljudstva predstavljal misel vojske

do poslednjega moža, tisti je bil pozdravljan in poviševan do oblakov.

Mnogo so se posmehovali mojim rojakom ob grozni vojski leta 1870—1871. Niso nam priznawali s smešnicami. Gotovo, dajali smo sami priložnost smehu z mestnimi legijami in svojimi prostostrelec; zares, imeli smo vojake, katerih ni bilo mogoče mobilizovati. To mi je znano, pa tudi prve kritike imele so pri nas svoj začetek.

Ali, če so naše zapoznjence bolj opazovali, prišlo je to odtod, ker takoj v začetku vojskovanja so odrinili vsi možje resne volje, in ti, ti so bili mnogoštevilni. Naj se kdo potruži povprašati vojne arhive, in uvidel bo, kako velikansko število prostovoljcev se je dobilo na jugu, brž ko so dospele novice o naših prvih nesrečah. V brodovih, ki so nas nosili v polkovna založišča, po vlakih, ki so nas vlekli, bili smo v pravem pomenu besede nametani. Nismo čakali 4. septembra, da bi položili svoje ime na altar domovine.

Kar se tiče preobilnosti zunanjih čutil, kar je nam naravno, očitalo se nam je še le po vojski v tiskanih dovtipih. Nič ne dé, južni prebivalci, kakor drugi, storili so svojo dolžnost.

Po tem ovinku se mi zdi bolj primerno, smejati se pezdurju šaljivih stranij marseillskega domoljuba. Odpustila se mi bo toliko bolj moja šala, ker sem sam prvi, na katerega leti.

Pregledujoč dogodke šestnajst let potem, kaj bi res mogel dobiti bolj čudnega, kakor našo meščansko gardo; njena junaštva bi bila vredna proslavljena biti v epinalskih podobah.

Meščanske garde bile so prefekturni pretorijani. Sodijo naj se po tej gotovo resnični dogodbi.

Poveljnik garde bil je kupčijski mešetar, imenom Matherou; stotnik barvar Gavard.

Neki dan, ko sta igrala domino, pravi mešetar barvarskemu umetniku:

„Ali veš, stotnik, da je v bližini Marseille-a kmetski župan, o katerem so mi naznanili, da je strahovito pritiskal na to, da bi se pri plebiscitu glasovalo z „da“?“

„To je mogoče, poveljnik; ti kmetski župani so bili vsi pomagači nesramnega cesarstva. Kdo pa je nevredni občinski upravitelj, o katerem mi govoriš?“

„Župan v Septèmesu.“

sedami: „Kar škof v teh spisih najde zmot, preklical jih bo on (Hus) pred ljudstvom.“

Nekoliko dijakov pa se je uprlo škofovemu ukazu; sklicovali so se na papeža ter izvolili za svojega zastopnika magistra Marka Kraljevograškega, ki je res potoval v tej zadevi v Rim.

Husu se pri tej zadevi ni nič drugega zgodilo, kakor to, da ga je nadškof moral odsloviti kot sinodalnega pridigarja, ker se je večina duhovnikov izrekla zoper to, da bi ga še dalje poslušali.

To leto 1408. je prineslo nov kvas razpora seboj.

Od leta 1378. je imela cerkev po dva poglavarja, in vsi poskusi edinost napraviti so bili brez uspeha. Kralj Vencelj je iz početka se držal pravega papeža Bonifacija IX., a dal se je od Francozov pregovoriti in je začel na to delati, da se oba papeža odstavita siloma. Mnogi previdni so mu to odsvetovali, Vencelj pa je le tiščal in konec je bil, da so Nemci Vencelja odstavili in na mesto njega Ruperta za kralja izvolili (1400). Papež Bonifacij je še-le leta 1403. priznal Ruperta kraljem in 1. okt. leta 1404. je umrl. Njegov naslednik Inocencij VII. je vladal samo dve leti (1404—1406). Za njim je sedel na Petrov stol Gregor XII., star in moder mož. Dolgo se je pogajal s svojim nasprotnikom Petrom, ali uspeha ni bilo nobenega.

Zdaj si domisljijo v Parizu na vseučilišču, da je najbolje nobenemu papežu se ne podvreči. Francoski kralj pošlje taka pisma na druge kralje in jih pridobi za se: Novaro, Ogersko in Češko. Med tem so kardinali svojevoljno sklicali cerkveni zbor v Pizo v dan 25. marca 1409. Kralj Vencelj je obljubil, da njegovi duhovniki pridejo na zbor, če ga priznajo za nemškega kralja. Kralj Rupert pa se je držal pravega papeža Gregorija XII.

Ravno tako je bil zvest nadškof Zbinek s svojo duhovščino pravemu papežu Gregoriju XII. Hus pa in tovariši so potegnili s kraljem za cerkveni zbor zoper papeža.

Takrat so imele univerze prvo besedo v cerkvenih rečeh, posebno nazori pariški so bili mero-dajni za vse kraljestvo. Tako je tudi kralj Vencelj želel, naj praška univerza odpove pokorščino papežu Gregoriju XII. in naj se odloči za Pizanca. Toda v profesorskem zboru so bili le Čehi za kraljev predlog, druge tri narodnosti pa zoper. Vznemirjenje in zmešnjava je bila velika. Hus je agitoval strastno za Pizance. Nadškof je pa vse magistre, ki so bili zoper papeža za pizanski zbor, suspendoval, a zmenili so se malo za to.

Stvari so bile dozorele do skrajne meje in Hus je mislil: zdaj-le je čas in lepa prilika doseči, kar že dolgo želim: Nemce potlačiti in Čehe, sevěda sebe na vrhu, postaviti na krmilo. Razmere so bile jako ugodne.

1. Kralj Vencelj in nadškof Zbinek sta si stala nasprotna zaradi pokorščine do pravega papeža.

Hus je tako-le sklepal: Ako se držim kralja, ima ta moč, in nič se mi ne more zgoditi in služb svojih ne izgubim. Hus je dobro vedel, da ima nadškof pravo in ne kralj. Vedel je, da je edini pravi papež Gregor XII., a to je njemu prav hodilo, da se uprě; in storil je tako zoper svoje prepričanje in zoper svojo vest, da le doseže svoj namen.

„Prav dobro,“ — zaključil barvar Gavard, — tega hočem do živega vzeti v roke.“

Drugi dan na vse zgodaj stotnik meščanske garde zasede svojega konja „Robespierre-a“ in odhaja v Septèmes.

Septèmes je občina, ki ima 1500 prebivalcev in je dvanajst kilometrov od Marseille-a na potu proti Aix-u.

Ko naši vaščani vidijo priti okoli devete ure dopoludne konjika s klobukom, olepšanim s svetlimi peresi, karabin v jermenu, pas pa mu je napolnjen s samokresi in revolverji vsake vrste, jamejo se prestrašeni zbirati. Stotnik barvar še ne stopi raz konja, ki je ves penast, ko že vpraša:

„Kje je župan? Peljite me k županu te občine!“

Prebivalci ubogajo. Tako torej stoji vaški magistrat pred Gavardom. Nesrečni župan je bil priden kmet, ki je tisti čas ravno obsekaval seč svojega vrta.

„Zdaj sem na mestu!“ — reče stotnik brez drugega uvoda. — „Župan! Narodno mnenje Te toži, da delaš zarote s Prusi, da bi se vojski stavili zadržki.“

„Pa, gospod...“

„Tukaj ni gospoda, tukaj so državljani; ali

2. Vencelj je bil do leta 1400 tudi nemški kralj, pa Nemci so se ga bili naveličali, odstavili ga in izvolili na mesto njega Ruperta. Prav vsi res niso bili za novega kralja, a bila je večina. Vencelj pa tega ni mogel in ni hotel pozabiti in skušal je priti nazaj na Nemško, to je nemške kneze in škofo za-se pridobiti. Toda ni šlo, zato je bil Vencelj srdit na Nemce, a vnanje te jeze ni hotel pokazati, ker je še vedno upal, da ga bodo sprejeli.

To stvar in moč kraljevo je znal Hus porabiti ne samo zoper nadškofa, ampak tudi zoper Nemce v Pragi. Dvorniki kraljevi so bili pridobljeni in Hus je storil ta korak, predrzen sicer, pa preračunjen in dobro pripravljen.

Brž po tem posvetovanju ali se papežu Gregoriju XII. odpove pokorščina in pošljejo češki poslanci na pizanski zbor, kakor je zahteval kralj in ž njim Husovi tovariši, pri katerem so pa ostali v manjšini, predlaga kralju Hus s Hieronimom, ki se je bil vrnil v Prago, naj se toliko spremeni red glasovanja na vseučilišču, da bo imela češka narodnost tri glasove in ostale tri (bavarska, saksonska in poljska) skupaj en sam glas.

Ta predlog je Vencelja razsrdil, ker tako Nemcev žaliti za zdaj še ni hotel. Zato je grozil Husu in Hieronimu, kot vednima puntarjema, da njima sam prižge gromado, ako je nočejo tisti, katerih je to dolžnost. Hus pa in Hieronim sta se skrivaj smejala kraljevi jezi, ker vsak dvornik, kateremu je kralj to potožil, je Husu prav dal, in Vencelj je res podpisal 18. januarja 1409 odlok, da ima odsihmal na vseučilišču češka narodnost tri glasove pri vseh volitvah in glasovanjih, ostale tri skupaj pa le enega.

Nemci so vložili protest s pristavkom, da ne volijo več, če se ne bodo ozirali nanje. Koncem aprila je bila volitev rektorja, in so jo zabranili. Kar pride 9. maj, ko so bile vse štiri narodnosti zbrane, k volitvi kraljevi komisar, vzame staremu rektorju pečat, matrike in insignije in prebere kraljev dekret, da je za rektorja postavljen kraljev kabinetni pisar in za dekana na oddelku prostih včd mlad Husov prijatelj.

Grenka je bila ta in poniževalna za vseučilišče, a Vencelj je hotel pokazati svojo moč, in zaslužili so to.

Po prazniku Vnebohoda so odšli Nemci v Lipsijo in drugam, Poljaki pa v Krakov, in Praga je zgubila nad 5000 slušateljev. Vencelj se je jezil nad temi „zarotniki“, Hus pa se je veselil in v betlehemiški kapeli ljudstvo vnel k hvaležnosti do do-brotnikov, ki so jih oprostili teh „tujih jerobov“.

Prvo, kar je Hus nameraval, je dosegel. Nemce je prognal z vseučilišča. Ko bi bil Hus zdaj skrbel za mir in gojitev prave včde med češkim ljudstvom in duhovščino, mogoče bi bilo močno povzdigniti češko kraljestvo do narodne samostojnosti, a s svojim početjem je dosegel ravno nasprotno.

Pred vsem je treba bilo miru, in lahko bi ga bili imeli, pa Hus ga ni maral, on je hotel Nemce tudi iz drugih stališč prognati, samo da ni šlo tako lahko. Mesta, graščaki, obrtniki nemškega rodu so sedeli preveč trdno, da bi jih mogel vzdigniti in

umeš, pomagač cesarstva? ... In državljani, ki Ti izkazuje čast, da s Teboj govori, ima dalje to, da je Tvoj stotnik ... Imenuj me torej: državljan, moj stotnik!“

„Državljan, moj stotnik, jaz ne umem, kaj pomeni ta tožba; jaz sem poljedelec, ki...“

„Tebi ni treba tega umeti, pomagač cesarstva! ... Zagotavljam Te, da si tožen pri sodišču ljudske pravice, katero jaz v svoji osebi predstavljam, da si za časa plebiscita razžalil narodni čut, ker si provzročil, da je to prebivalstvo glasovalo z „da“, in ker si jim zatrjeval ostudno laž, da je cesarstvo mir. ... Torej Tebi je in ostane dokazano, da si nasprotnik vojske, vojske do zadnjega, katero jaz predstavljam z enakim naslovom in v enakem razmerju. ... In torej ni dvoma, da se Ti pogajaš s Prusijo, to je, s tujcem. ... V imenu narodnega mnjenja, katerega pooblaščenec sem jaz odet s polno močjo, odstavljam Te od Tvojih opravil, občinskih dostojanstev in drugih, ne kratač tega, kar še pride. ... In tako torej, ker si vsled tega odstavljenja dobro zasluženega zdaj zunaj postave in po pravici oropan svoje parlamentarne nedotakljivosti, ohranim Te v zaporu.“ (Dalje sledi.)

prognati. Najlozje bi se bilo dalo še pri duhovnikih kaj doseči.

Povedali smo že prej, da je bila duhovščina s posvetnim blagom bogato obdarjena in v večini nemškega rodu. Nad te se je zdaj vzdignil Hus. Bili so to sicer njegovi duhovni bratje in tovariši, a na vse to Hus ni gledal, sovražil jih je — torej proč ž njimi.

Načrt je napravil prav zvito.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. februarja.

Notranje dežele.

Moravski Čehi. V zadnji seji „Češkega kluba“ je poslanec dr. vitez Mežnik v imenu čeških državnih poslancev z Moravskega izročil memorandum, v katerem izjavljajo, da z veseljem pozdravljajo češko-nemško spravo in da se bodo ravnali po dogovoru dunajskih obravnjav. Dr. Rieger je odgovoril, da se pri obravnjavah niso mogli ozirati na moravske in šlezijske razmere.

Shoda v Toplicah se je minolo nedeljo vdeležilo do 3000 Nemcev. Resolucijo, katero je shod sklenil soglasno, objavili smo včeraj. Mesto je bilo v nemških, cesarskih in mestnih zastavah, deset slavlolokov je stalo na razkrižjih cest.

Vnanje države.

Italija. Budgetni odsek senata je sprejel od prve zbornice potrjeno postavbo gledé konfiskacije „pobožnih ustanov“. Crispi bode skoraj gotovo tudi v senatu dobil večine za svoj namen. Pač živimo v žalostnem času, ko pravica ne najde zagovornikov.

Bolgarija. „Newyork Herald“ piše, da so majorja Panico in njegove zaveznike že ustrelili. Ako je poročilom verjeti, zapletenih je bilo šeststo častnikov v to zaroto. Princ Ferdinand izrazil se je bojda v ministerskem svetu, da se hoče odpovedati, ker se mu zdi mej tako zaroto nevarno bivati. Ko bi ga pa Bolgari zopet izvolili, sprejel bi njih volitev. Bolje bi bilo, ko bi bolgarskega kneza vse evropske države pripoznale. Ministerski svet se je, kakor se poroča, jednoglasno izrazil proti odpovedbi. Tako imenovani list, kateremu prepuščamo za to vest vso odgovornost.

Rusija. Sedaj se tudi Rusija peča z bolgarsko zaroto in se opravičuje v tem oziru. Posebno zapleten, — kakor trdijo, — v ta dogodek je ruski poslanec v Bukareštu. — Komisija, kateri je knez Kantakucen načelnik in katera je imela pregledati razmere evangelijskega cerkvenega oskrbnštva, prinesla je carju končno poročilo. To poročilo priporoča strogo nadzorstvo države nad evangelijskimi duhovnjaki, in katero naj bi imelo pravico cerkvene varstva v vseh evangelijskih župnijah. Duhovnije smejo sicer pastore imenovati, a potrdilo novomenovanih pastorej izreče slednjič minister notranjih zadev. Tudi oskrbnštvo cerkvenega premoženja, katero je bilo do sedaj v rokah pastorej, pripada naj v prihodnje dotičnim gubernijskim oblastvom. Car bode ta predlog skoro gotovo odobril.

Francija. Vojvoda Filip Orleanski je v zaporu. Kaj se bode ž njim dogodilo, ni še popolnoma gotovo, a najbrže ga bodo izpustili ter pognali iz Francije. V Lausanni se je vezbal v vojaštvu pod nadzorstvom nekdanjega francoskega polkovnika Percevala. Če tudi je šel oče na potovanje v Ameriko in je mati njegova sedaj v Španiji, vendar hoče on takoj po polnoletnosti biti vojak. Ta svoj sklep je pa starišem svojim in učitelju Percevalu prikrival. Vojvoda Filip pa hoče biti na vsak način vojak in vse zasebno prigovarjanje je zamán. Policijski komisar nazivlje Filipa le „gospod Orleanski“. Vojvoda Luyneski, njegov prijatelj, hoče pa k njemu v ječo in deliti ž njim usodo. Dne 7. t. m. prišla je črno oblečena gospa, da bi videla vojvodo Filipa. Bila je njegova mati. Princ je brzojavil svoji materi: „Brez tolažbe sem, da moram Tvojo žalost povečati; svojim domovinskim občutkom pa se nisem mogel ustavljati.“ Princ Filip Orleanski kazal je vedno samostojen silovit značaj. Ko se je učil francoske zgodovine, ni hotel nikakor svojemu učitelju verjeti, da so njegovi predniki obsodili Ljudetila XVI. Povprašal je o tem očeta, in ko mu je oče to potrdil, kar je princ iz učiteljskih ust slišal, zjokal se je in vzdihnil: „Tega bi mi ne bilo treba praviti.“ Dne 8. t. m. bila je obravnava o princu kratka, kakor se nadalje iz Pariza poroča. Sodnik je rekel princu: „Saj poznate postavbo o tej zadevi.“ Princ ga za zavrne, rekoč: „Vsi Francozje smo jednaki, postave te ni, temveč to je le izjemna postava, ki jo nava-jate proti meni.“ Da ni prišel ravno onda odvetnik k obravnavi, sklenili bi bili razsodbo, a na njegovo prošnjo odložila se je razsodba za tri dni. Princ je še v ječi, a ravna se lepo ž njim. Njegovi sorodniki, senator Bocher in vojvoda Luyneski smejo ga obiskavati. Dasiravno je značaj prinčev obinstvu ugoden, vendar se še ne potezajo za njegovo prostost. V zbornici sta se potezala Clémenceau in Reinach za princa, a Lockroy, Sarrien in drugi hoteli so, da se požene iz Francije. Kakor je čuti, pisal je princ pismo predsedniku republike, v katerem se sklicuje na lojalnost vnuka velikega Carnota, da bi potomec Henrika IV. domovini mogel služiti.

„Tems“ poroča, da princ v svojem pismu navaja vzroke, radi katerih je došel v Pariz. Njegovi sorodniki dobili so dovoljenje, da smejo princa vsak čas obiskati. Vojvodinja Chartres in njena hči, žena prinčeva, obiskali ste princa ter ostali pri njem v zaporu čez eno uro.

Nemčija. V Nemčiji se največ govori o cesarjevih izjavah gledé delavskega vprašanja. Malokdaj se dogaja, da bi kaka izjava zadovoljila vse stranke, kakor jih je goreimenovana izjava nemškega cesarja. Sicer se še ne vé, katera stranka bo najsrečnejša gledé teh izjav, a ker si vsaka stranka, kar je v teh izjavah dobrega, na svoj prid pripisuje, zadovoljne so vse. „N. Allg. Ztg.“, glasilo Bismarckovo, pa molči do sedaj o teh izjavah, iz česar se dá sklepati, da se Bismarck ne ujema popolnoma s temi izjavami. Poslanci pričakujejo odločnega odgovora od državnega kancelerja, kateri je bajó predložil cesarju dolg memorandum gledé delavskega vprašanja. Čuti je tudi, da hoče izdati cesar nov razglas, v katerem se popolnoma vjema s predlogi kanclerjevimi. Državni svet bode o tem izrekel svoje mnenje. Sliši se pa tudi, da bode šod gledé delavskega vprašanja v Parizu, a ne Berolinu, kakor želi Bismarck. Gotovo bi moral ta za to posebne vzroke imeti. (?)

Portugal. Angleško-portugalski prepir še ni pri kraju. Predlagali so, da bi ta prepir razsodil sv. Oče, a Angleži niso hoteli o tem ničesar vedeti. Nato so predlagali Portugalci, naj razsodi prepir mej njimi in Angleži evropski kongres, a tudi ta predlog ni za angleške kramarje. Skoro bi se dalo sklepati, da se bo ta prepir končal dobro za Angleže, ki hočejo enako pajku razpeti čez vso zemljo svoje mreže, v katere lové le svoje koristi. „Sila nad pravico“ je vodilo marsikaterim politikom in tudi angleškim. Skoro gotovo bode v tem prepiru podlegla slabejša stranka, in ta je Portugal.

Turčija. Iz Londona se poroča, da so v Carjigradu prišli na sled novi armenski zaroti, katere so se vdeležili uradniki in drugi. Namen zarote je vzbuditi upor v Macedoniji, na Kreti in v Armeniji. Zarotniki zatoženi so veleizdajstva.

Izvirni dopisi.

Iz novomeškega okraja. 9. februarja. Večkrat sem že zastavil peró, da bi Vam kako novico napisal za Vaš cenjeni list, pa mislil sem si: pošljesh jo in nenasitni koš jo bo požrl. *) Danes pa se peró noče ustaviti prej, da izveste nekaj novic o volitvi šmihel-stopiške občine. Ta občina je jako velika in neprilčno sestavljena. Obsega namreč naslednje štiri fare ali župnije: Podgrad, Stopiče, Šmihel in Vavtavas, ki štejejo čez 8000 duš. Pač prav bi bilo in dovolj vzrokov je, da bi bile te župnije vsaj v dve politični občini razdeljene. Prvi dve bi napravili eno občino (za kar bota mislim tudi prosili), drugi dve pa zopet eno.

Da ne zaidem predač, naj omenim, da je bila v 7. dan t. m. v tej občini volitev občinskih odborikov, katerih šteje ta občina 32 — in njih namestnikov. Gotovo Vas ne bo toliko zanimalo to, kateri so bili izvoljeni, kakor pa, kako se je volitev vršila. Ne smete pa misliti, da smo bili „boj krvavi“, znojni pa bi skoraj bil, ker se je nekaterim volilna pravica kratiti hotela, in to zaradi tega, ker niso bili v volilnem zapisniku vpisani pravi sedanjí zemljaki in posestniki. Bili so namreč klicani očetje gospodarjev, čeravno so slednji posestvo že osem in več let v svoji lasti imeli. Zapisnik volilcev je bil tedaj še starega kopita, kar je i kazalo, da so bili, še zapisani prej v tej občini službujoči gospodje namesto novih. Kakó je pač to, ne vem! — Čudim se pa, da županstvo ne pozna imen mož-zemljakov svoje občine, ko mora vendar vsak ob ženitvi pristojbino tamkej vplačati. Ne vem pa, ali povsod takó zapisnike s starimi imeni sestavljajo; mislim vsaj da ne. Pri nas nas to istinito ni razveselilo.

Ako Vas bo zanimalo, Vam poročam drugič o izvolitvi — kakor se trdi — „novega“ župana, kateri bo slovensko uradoval, ne pa nemško, kar naš kmet ne razume.

S severnega Pohorja. (Nekatere opazke o pogrebu č. g. Davorina Trstenjaka.) „Tam za goro zvezda sveti“, čul si v našem gorovju popevati že pred več leti vesele deklitice in fantiče, ko so slučajno kje grabili senó, okopavali korun ali kožuhalí turšice ob večerih. Akoravno pa so njih glasovi segali naravnost v dušo, bilo je vendar srce poslušalca žalostno zaradi tega, da ta mladina, ki to poje, še ne vé skoro nič o možu, ki je zložil to divno pesem, da ne vé, kaj je on národu slovenskemu in da je ta zvezda baš on sam. To je bilo ob času, ko je pokojni Davorin župnikoval še na Ponikvi, a ko je pa dospel l. 1879 v Stari Trg in je zopet donela iz mladih grl milozvočna pesem,

pa se je čelo poslušalca že razvedrilo in tiha zavest v srcu mu je šepetala, da baš tam za to-le goro „zvezda sveti!“

Toda kakor zvezda, ki sveti in se utrne, tako nepričakovano naglo zaporedoma sledila so skoro poročila o bolezni in potem o smrti Trstenjakovej. Komaj smo bili tako srečni izvedeti v naše gorovje to žalostno novico poprej, predno so ga nam zakopali. A pri pogrebu takósnega moža se vsekako spodobi, da je navzoč skoro ves narod.

Hitim torej, kar me nogé nesó, preko Pohorja, ne gledé na ozko in ledeno pot. Prišedši na drugo stran gore, nekoliko bližje k obširni slovenjegraški dolini, že čujem glas zvonov, ki so zvonili na poslednji poti k grobu našemu Davorinu. Vendar boljše pozno, nego nič; tudi jaz se ne kesam, da sem dospel tje kaj stoprav h koncu mrtvaških molitev, k petju psalmov, katero se je glasilo iz trin-dvajset grl njegovih duhovnih tovarišev pred altajem. V cerkev pa že več ni bilo móči stopiti, kajti bila je skoro prenapolnjena po zbranem narodu, ki je mirno in moleč pričakoval trenutka, ko se nasuje nad ljubljencem njegovim nagrobni griček. In glej, na leco vstopi tuji, nepoznani mi č. g. duhovnik ter čaka mirno, da se izvrše molitve, na to pa jame govoriti zbranemu ljudstvu po znanem uvodu: Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjejo, slikaje paznim poslušalcem Trstenjakovo življenje od zibel do groba, a to s kratkimi, jedrnatimi besedami, katere so vsled mičnih epizod segale do srca. Tako smo n. pr. iz ust govornika to pot prvokrat slišali, da se pokojni Davorin po skončanih latinskih šolah ni namenil vstopiti v duhovski stan. Le mati njegova hotela je videti svojega sina kot duhovnika, pa se je vsled tega napetila na daljno božjo pot k sveti Uršuli, cerkvi pripadajočej župniji Stari Trg, kjer je v ta namen goreče molila. Kdo bi si bil že takrat mislil, da bo baš prst na pokopališču v Starem Trgu pokrivala telesne ostanke že takrat daleč znanega, mladega, navdušenega rodoljuba? Pri opisovanju njegovih poslednjih trenutkov, njegove priprave za srečno smrt pa se je marsikatero oko razsolzilo, spominjajoč se, da srečna je smrt pravičnega v Gospodovih očéh in tako srečna smé se smatrati tudi smrt pokojnikova, ki je na Svečnice dan prosil Bogá in Marijo po besedah Simeonovih, naj bi pustil Gospod svojega hlapca ločiti se v miru, kajti četirikrat so že videle njegove oči v tej kratki bolezni Kristusa Gospoda pod podobo kruha v Najsvetejšem zakramentu. Zares, tako ganljivo ni dano vsakemu govoriti, tako srečno ni vzmožen vsakdo umirati in gotovo ni bilo v hiši božji človeka, ki bi si v tem trenutku ne bil želel tako srečne smrti, kakor je bila Davorinova. Ko se je torej govornik v svojem imenu in v imenu Staro-Tržanov od pokojnika poslovil, stopil je raz leco, na kar se je darovala še slovesna črna sv. maša in za njo sledil pogreb.

Že v govoru svojem omenjal je č. g. govornik razne deputacije, ki so došle iz Ljubljane, Celoveca, Ptuj, Maribora, od sv. Jurija in drugih krajev, pa so tudi oči vseh navzočih uhajale na krasne vence, ki so jih držali ponosni mladenčji, stoječi na vsaki strani krste. Predno so pogrebci krsto dvignili, zapeli so mu pevci ljubljanske čitalnice ganljivo pesmico „Nad zvezdami“, ki ni donela v svetišču manj ganljivo nego njegova lastna „zvezda sveti“. Na to pa so zazvonili zvonovi in pokojnikovo truplo so odnesli, obdano od vseh strani od občinstva, doli pod cerkev, kjer je bila pod zidovjem vstrice altarja izkopana jama, odločena telesnim ostankom v poslednje bivališče. Preč. g. kanonik Herg izvršil je cerkvene obrede, truplo so spustili v jamo; a predno so je začeli zasipavati z zemljo, poprijel je za besedo gosp. dr. Jože Vošnjak ter s kratkimi a jedrnatimi besedami dokazoval, kaj je bil pokojnik slovenskemu narodu kot pisatelj, kaj je on za narod storil, držeč se zvesto gesla: vse za vero, dom in cesarja. Lepo je povedal govornik, da se je vlegel k počitku sedaj jeden iz poslednjih buditeljev naroda slovenskega, kateri pa je srečno dosegel lepo število let ter videl dozorevati sad, čegar seme je on vsejal v rahlo zemljo. In res, da-si je bila zguba velika, nismo plakali pri njegovem pogrebu, kajti tolažila nas je pri tem grobu, kakor nikjer, zavest, da je narod, priprosti narod, kakoršen je še dandanašnji v obširni slovenjegraški dolini, spoznal ta dan kakor po nagonu, da je prisiljen popustiti domače opravke ter iti skazovat poslednjo čast možu, čegar dela mnogi tujci bolje od njega poznajo, kateremu pa se spoštovanje ne more odreči, ker je bil to vzgle-

den dušni pastir, mož, na katerem ni bilo opaziti ni pičice madeža.

Narod v tej dolini spoznal je še le ob času Trstenjakove sedemdesetletnice, kakor tudi na dan pogreba njegovega, da še živé Slovenci. V tem resnem trenutku smo torej mnogi videli in razumeli, kako potreben je bil še pokojnik Trstenjak ravno za ta kraj in pri spominu na to užalilo se nam je srce . . .

Po govoru zapeli so mu pevci še par kitic znane „Blagor mu!“, na kar se je jel zasipovati grob s prstjo vedno višje in višje, dokler ni narastel nagrobni griček. Z željo: „Sladko spavaj Davorine!“ poslovil sem se od groba ter se podal za drugimi v mesto Slovenji Gradec in še le sedaj razvidel, koliko ljudi se je vdeležilo pogreba. Vsa cesta od Starega Trga do mesta — pet minut hoda — bila jih je polna in koliko jih je že odšlo na druge strani, koliko jih ostalo na pokopališču! Ljudstva bilo je resnično na tisoče. O, da bi bilo ono tako zavedno, da bi spoznalo, kako mu je častiti spominček moža, na katerega bi bila ponosna Ljubljana, ako bi ta počival v njenem obližju!

Iz Stare Loke, 7. februarja. Pretečeni mesec umrl je v Trstu g. Jakob Thaller, slveči trgovec pod tvrdko „Nipoti di Giovanni Stalitz“, rojen v Železnikih leta 1815. Danes napravil mu je sedmino brat Miha Thaller v Železnikih v cerkvi sv. Frančiška. Prišli so molit za ranjcega sorodniki, prijatelji, znanci in kupčevalci: Franjo Pintar od Save, Luka Dolinar, Fran Primožič iz poljanske doline, kajti bil jim je ranjki v preteklih letih močan steber pri kupčiji kranjskega platna. Nanj smo se platnarji stanovitno opirali, saj je bil zanesljiv plačevalec mnogih, kateri so se s to obrtnijo pečali, posebno v prid in korist celi poljanski dolini, pa tudi v služek trgovcem, ki so mu skupljeno platno v Trst vozili, kar nam je žalibog danes odvzeto zaradi tovarn in druge bolj „nobel“ noše. To sam Bržan, Istrijan in Dalmatinec pravi: „sedanja obleka memo pristnega kranjskega platna nas malo velja, a pa tudi malo derá“.

Bil je ranjki pošten, previden in natančen trgovec, v čimur so mu že naši stari očetje-platnarji čast dajali, in upamo, da se zdaj tam v nebesih skupaj veselijo.

Ranjki bil je pa tudi dober prijatelj svoji slovenski domovini. Leta 1873. je s kakim petdesetkom stal na strani pri zidanju nove cerkve v Železnikih. Pomagal je rad revežem z miloščino, in bil začetnik premoženja svojim še živim štirim bratom ter pomočnik svojim sorodnikom.

Bog daj njegovim naslednikom in dedičem še dalje svoj blagoslov, da bi mogli po očetovi poti svojo mogočno kupčijo nadaljevati in po nasvetu kralja Svatopluka v edinosti ostati! Bog bodi ranjkemu milostljiv! Franjo Hafner.

Iz Smlednika, 9. febr. Minoli teden so nas zapustili č. gosp. župnik Janez Novak. Vsi župljani ohranili bomo gospoda v najboljšem spominu, ker po njihovem trudu je naša cerkev krasno prenovljena. Dobili smo novo obhajilno mizo, lursko Mater B., tabernakelj itd., in s ponosom smemo reči, da je naša župnijska cerkev med najlepšimi na Kranjskem. Gospodu želimo na novem mestu vse najboljšje.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je potrdil izvolitev posestnika g. J. Anderluha načelnikom okrajnega zastopa v Šmariji, prečast. g. dekana L. Potočnika načelnikom in trgovca g. J. Kranjca namestnikom okrajnega zastopa v Gor. Gradu.

(Imenovanje.) Minister za uk in bogočastje je gosp. Celestina Mis-a, do sedaj učitelja na strokovni šoli v Chrudimu na Češkem, imenoval učiteljem za ornamentalno in figuralno podobarstvo, za modelovanje in strokovno risanje na tukajšnji c. kr. obrtni strokovni šoli za lesno industrijo.

(Umrli) je včeraj zjutraj v Hietzingu pri Dunaji baron Metel Ožegović, c. kr. tajni svetovalec itd. Bil je odličen in zaslužen sin hrvatskega naroda. V mladih letih je odločno branil v besedi in s peresom načela rodoljubnih Ilircv, istotako v burnem saboru l. 1848. Poleg bana Jelačića je bil jeden glavnih boriteljev za cesarja in domovino l. 1848. Pokoj njegovi plemeniti duši!

(Mestna občina črnomaljska) je izvolila častnim občanom g. c. kr. okr. glavarja markiza Gozanija v priznanje njegovega nepristranskega delovanja.

*) Naš koš požira le neprebavljive stvari. Op. vred.

(Posojilnica v Črnomlju), registrovana zadruga z neomejeno zavezo, imela bode svoj redni občni zbor dne 2. marca t. l. ob 3. uri popoldne v Črnomlju in sicer v posojilnični sobi z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo ravnatelja o delovanju posojilnice. 2. Predlog računa za 1889, nasveti in sklep o razdelitvi čistega dobička. 3. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev za prihodnjo dveletno dōbo. 4. Nasveti. — Vse društvenike k vdeležitvi uljudno vabi načelstvo.

(Poziv!) „Še nikoli nismo tako blizu bili svojidolenjski železnici, kakor dandanes. Stvar je popolnem gotova, če nas dolensko prebivalstvo neprijetno ne iznenadi s posebno malodušnostjo.“ Tako se glasi pismo našega neumornega, z vso silo za naše dolenske koristi delujočega deželnega in državnega poslanca gospoda profesorja Frana Šuklje-ja z dne 7. t. m. Gospod poslanec pride dne 13. tekočega meseca v Novo Mesto, da nam dne 14. t. m. dopoldne ob 10. uri v mestni dvorani pojasni, kako ugodno da zdaj stoji stvar glede na dolensko železnico. On pride pa tudi zato k nam, da izve končne in pravomočne izjave interesentov dolenske železnice. Zato pozivlja podpisani odbor kmetijske podružnice v Novem Mestu vse občinske odbore, vso prečastito duhovščino, ter sploh vse razumnike, za stvar vnete ter vplivne može, da dne 14. t. m. gotovo v Novo Mesto pridejo in se ob 10. uri v mestni dvorani zberō. Tam hočemo slišati utemeljitev prvega stavka tega poziva, po našem gospodu deželnem in državnem poslancu; tam mu hočemo pa tudi povedati popolnoma odkritosrčno, v koliko nam je mogoče gradnjo dolenske železnice podpirati. Popolnoma odkritosrčno hočemo pa tudi našemu velespoštovanemu gospodu deželnemu in državnemu poslancu razkriti, v kakem prežalostnem stanu se naše dolensko kmetijstvo, gozdarstvo, obrtništvo in trgovinstvo nahaja. In apelovati hočemo z največjim zaupanjem na naše državne zastopnike, da oni na najmerodajnejšem mestu do dobrega pojasne, da je od dolenske železnice v prvi vrsti zavisto, ali postane Dolenska imovita, ali pa popolnoma beraška dežela naše slavne in mogočne Avstrije. Torej interesenti dolenske železnice, ne iznenadite dne 14. tekočega meseca našega gospoda deželnega in državnega poslanca z malodušnostjo, marveč pokažite s prav obilno vdeležitvijo shoda, da vam je za to, da storimo vse, kar je le v naši moči, da rešimo našo lepo Dolensko, da dobujemo svojo dolensko železnico. — Odbor kmetijske podružnice v Novem Mestu, dne 9. februarija 1890. — Načelnik: Rihard Dolenc, zapisnikar: Otmar Skale; odborniki: Fran Kastelic star., Jakob Meehora, Fran Perko, dr. Albin Poznik.

(Krščanska akademija v Pragi.) Enkrat že mi je bila prilika v tem listu opozarjati slovensko občinstvo, zlasti rodoljubno duhovščino na krščansko akademijo v Pragi. Ta akademija v svojem odseku za umetnost izdeluje vse potrebščine za cerkev in službo božjo popolnoma po cerkvenih določbah. Paramentni zavod ima na delu vedno po 18—19 deklet, katere izdelujejo najkrasnejša ročna dela po obrisih čeških umetnikov. Delati pa more ceneje in boljše, nego dunajski fabrikantje, ker noče pri tem nobenega dobička iskati. Kakor kaže cenik akademije, so večidel oni predmeti cenejši in ob enem boljši, kakor jih ponujajo mnogobrojni ceniki dunajskih tovarnarjev. Kdor se hoče o tem prepričati, naj si ogleda krasne črne paramente, katere je šent-peterski č. g. župnik naročil pri „Krščanski akademiji“. O teh paramentih napisal je znani iskreni prijatelj Slovencev, g. Francišek Ekert, v „Metodu“, časopisu „Krščanske akademije“ v št. 11. l. 1889. sledečo oceno: „Željo, ki smo jo izjavili v št. 5. tega lista, da bi naša akademija se priljubila tudi na Slovenskem, se že izpolnjuje. Za prvim naročilom v paramentnem ustavu akademije spomladi prišlo je kmalo drugo iz Ljubljane. Č. g. župnik šent-peterski v Ljubljani je komaj videl velum zgotovljen v Pragi za cerkev sv. Gotarda, že je naprosil akademijo na izber vzorcev za dragocen črn parament. Izvolil si je vzorec z mučenkami (Passiflora) z zlatom všitimi. Paramentni ustav je zgotovil vse štiri dele iz težkega svilnatega damasta, s svilnato podlago in zlatimi pasci. Kazula ima na prednji in zadnji polovici širok križ vst v zlato po krasnem vzorcu mučenk (Passiflora). Na zadnji polovici blišči se v sredi križa v zlato monogram Kristov, na prednji polovici monogram D. Marije. Ravno tako ornametiko imajo

obe dalmatiki in pluvijal. Umetno šivanje z dragocenimi zlatimi nitkami provedeno je do najmanjših podrobnosti čisto in skrbno. Celi aparat stal je 1100 gld. To delo služi v čast paramentnemu ustavu, in pomnoži, če Bog dá, število prijateljev „Krščanske akademije“ na Slovenskem.“ Iz zasebnega pisma zvedel sem še sledeče: Ko so bili ljubljanski paramenti zgotovljeni, in je bila notica o tem priobčena v praških listih, prišlo je mnogo ljudi v paramentni ustav ogledat si delo. Tako tudi prevzvišeni kardinal nadškof je zelo laskavo pohvalil delo. Ni mogoče dopovedati, kako veselje so imele šivilje v paramentnem ustavu, ko so delale ta dragoceni parament. Reklo se jim je, naj se potrudijo, da bode delal čast Pragi, češkemu narodu in njim v slovenski Ljubljani. Naj se tedaj spolnuje topla želja marljive „kršč. akademije“, naj si pridobi vedno več prijateljev in naročnikov po Slovenskem. Gotov sem, da bodo vsi zadovoljni z naročili. Akademija kršč. je v Pragi, Retezove ulice št. 223 — I. Gosp. František Ekert, katehet pri sv. Vojtehu, rad tudi sam daje blagovoljno vsa pojasnila in posreduje pri naročilih. L. Š.

(Iz c. kr. poštne hranilnice.) Te dni razposlana uradna okrožnica izkazuje račun za mesec januarij. V hranilnico se je vložilo 633.799krat skupaj 72.153.713 gld., od tega na Štajarskem 30.525krat za 2.912.580., na Koroškem 8.787krat za 778.011 gld., na Kranjskem 8.099krat za 661.277 gold., na Primorskem 10.193krat za 1.234.101 gld.; izvzelo se je pa 164.662krat skupaj 71.768.112 gld., od tega pride na Štajarsko 4.919krat za 1.504.011 gld., na Koroško 1.046krat za 197.773 gld., na Kranjsko 911krat za 180.139 gld., na Primorje 3123krat za 1.583.960 gld. Od 12. jan. 1883 do konca minolega meseca se je v varčevalnem in čekovnem prometu skupaj vložilo 26.829.388krat za 2.968.905.706 gold. 82 kr., a vrnilo 7.912.138krat za 2.919.067.296 gld. 55 kr., vsled tega je v hranilnici preostalo 49.838.410 gld. 27 kr. Med povračili nahaja se 12.298.785, za kar je urad vložnikom na zahtevanje kupil in odposlal vrednostnih papirjev. Rentnih knjižic je v prometu 9.403 v vrednosti 9.370.870 gld., vložnih 731.623, in 16.233 čekovnic. Izmed slovenskih knjižic je v zgubo prišla ena v Možkancih pri Ptuji; vložnik je dne 2. febr. dobil novo knjižico, ako dotle ni stare našel, vredna je 3 gl. Število vložnikov narastlo je za 12.192 oseb v varčevalnem prometu, v čekovnem za 187, v „clearing“ pa za 114 vdeleževalcev. Vložnih knjižic so letos izdali 823 na Štajarskem, 315 na Koroškem, 235 na Kranjskem, 540 v Primorji, izplačali so pa 362, oziroma 120, 96, 186. Kdor ima knjižico, naj ne izvzema zneska vsega, ampak naj v istej pusti vsaj nekoliko krajcarjev obresti, ker se sicer knjižica mora zavreči, a priložnostno pri novejši vlogi izvzeti in pisati nova knjižica. Pošto z nabiralnico sta dobila kraja: Dole pri Litiji in Podnart. Svetli cesar je podelil ravnatelju hranilničnega urada viteški križ Leopoldskega reda. V neuradnem delu okrožnica objavlja podatke o poštnej hranilnici na Ogerskem, Francoskem, Taljanskem, Švedskem, sklepoma o šolskih hranilnicah v Belgiji.

Telegrami.

Dunaj, 11. februarija. Finančni minister je v zbornici predložil pregled koncem decembra 1889 preostalih zneskov.

Sofija, 10. februarija. „Agence Balcanique“ poroča, da princ Ferdinand nikdar ni mislil na odpoved.

Berolin, 11. februarija. „Nordd. Allg. Ztg.“ konstatuje, da se poleg Francije, Anglije, Belgije in Švice tudi v drugih deželah, kjer je delavsko vprašanje postalo pereče, vršče posvetovanja.

Pariz, 10. februarija. „Journal des Débats“ trdi, da princ Orleanski ni prišel kot pretendent ali agitator v Pariz.

Atene, 11. februarija. V zbornici je opozicija vprašala, ali je res, da so častniki v Larisi odpovedali pokorščino in kralju odposlali memorandum, v katerem zahtevajo neodvisnost armade v političnih stvaréh. Trikupis je to odločno zanikal ter trdil, da opozicija išče spletk. Delyannis zahteva odločen odgovor. Minister mu odgovori, da se je pričela preiskava in ne more razodeti podrobnostij.

Umrli so:

8. febr. Anton Urbič, gostač, 83 let, Kravja dolina 11, marasmus.

9. febr. Marija Velikanje, gostija, 76 let, sv. Petra cesta št. 24, marasmus.

10. febr. Rajmund Wascher, hranilnični knjigovodja, 48 let, Frane Jožefa cesta 3, srčna hiba.

V bolnišnici:

8. febr. Neža Benkovic, gostija, 75 let, peritonitis.

9. febr. Ivan Boč, gostač, 72 let, carcinoma ventriculi.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	razmerna v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	741.4	—8.0	sl. svzh.	oblačno	
10. 2. u. pop.	739.9	4.0	m. vzh.	„	0.70
9. u. zveč.	740.1	1.0	sr. vzh.	„	snež
Srednja temperatura —1.0° za 0.6° pod normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

11. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 80 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	88 „ 95 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 95 „
Akcije avstr.-ogerske banke	931 „ — „
Kreditne akcije	322 „ 75 „
London	119 „ 05 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 41 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 58 „
Nemške marke	58 „ 12 1/2 „

Stanje avstro-ogerske banke

dne 7. februarija. 1889.

(Brzjavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld. 401.946.000 (— 5.173.000)
Kovinski zaklad	„ 242.118.000 (— 12.000)
Listnica	„ 143.666.000 (— 2.424.000)
Lombard	„ 25.043.000 (— 1.546.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 46.647.000 (+ 5.165.000)

Skladbe

r. Gregorija Riharja,

katerih lastnica je bila do svoje smrti sestra skladateljeva, Jerica Rihar, se dobivajo sedaj le še pri podpisnem.

Leopold Rihar,

(10—4)

kapelan v Križih. Pošta Tržič.

Katranove pastile lekarja Piccoli-ja

v Ljubljani prese-zajo v svojem učinku vse podobne izdelke. Izvrstno sredstvo so proti kašlju, hripavosti, boleznim v ratu, bronhija in pljuč. Škatlica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (10)

Tovarna za lesovino in papir v Medvodah
vzame v službo

dva ali tri rezalce papirja (Papierschneider).

Oni, ki so večji nemščini in neoženjeni, imajo prednost. (6—5)

Ponudbe naj se pošiljajo naravnost papirnici v Medvodah na Gorenjskem.

Ivan Kregar,

izdelovalec cerkvenega orodja in posode

Rimska cesta št. 11, Ljubljana.

naznanja prečast. duhovščini in sl. občinstvu, da je otvoril

pasarsko delalnico

ter se priporoča v izdelovanje najraznovrstnejšega cerkvenega orodja, kakor:

monštrano, ciborjev, kelihov, tabernakeljnov, svečnikov, lestencev (lustror) itd., katero obljubi izvršiti po najnovejši obliki, po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu poštno, lično, trpežno in po najnižji ceni.

Sprejemlje tudi staro orodje v popravilo in prenovljenje, posrebuje in pozlatuje v ognji. (12)

Ilustrovani ceniki so zastonj in franco na razpolago.